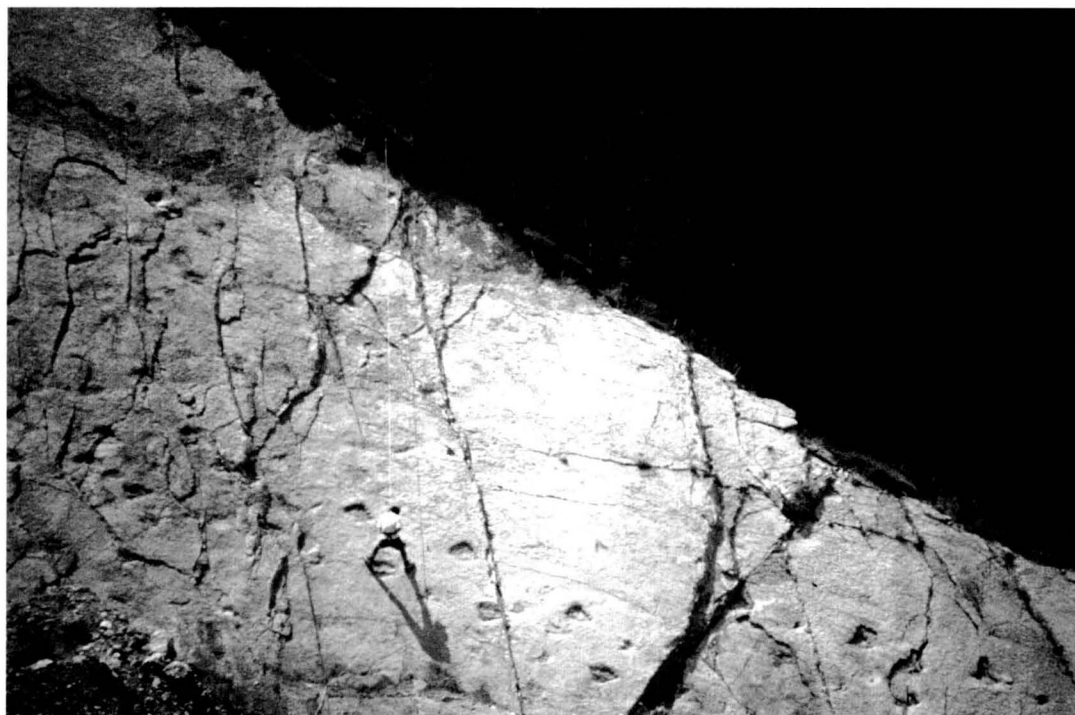

Cartografiant rastres a Fumanya

SEMPRE ÉS DIFÍCIL ESTUDIAR un rastre de dinosaure, tant se val on i com estigui situat. Sobre un pla horitzontal, les petjades individuals són fàcilment accessibles, però per poder obtenir un esquema clar dels rastres sencers és necessari una imatge aèria des d'un helicòpter o un globus. En el cas de rastres sobre una superfície vertical, el problema és justament el contrari, ja que la visió de conjunt s'obté per simple observació però per poder estudiar els rastres en detall, són necessàries escales, bastides o un equip d'escalada de muntanya. Aquest és, justament, el cas del jaciment amb petjades de Fumanya.

L'any 1995, quan encara era estudiant universitari, vaig tenir l'oportunitat de conèixer el jaciment de Fumanya. El meu interès pels rastres fòssils i un treball de camp al Musée des Dinosaurés d'Esperaza (França) em va portar a visitar el jaciment de Fumanya, que en aquella època era el tema d'estudi d'Albert Martínez-Rius, geòleg de Barcelona, i Jean Le Loeuff, del Musée des Dinosaurés. Em va semblar

que, amb l'ajuda de dos companys i amics de la meua universitat d'Amsterdam que eren escaladors entusiastes, podria fer una cartografia detallada del jaciment de Fumanya i, d'aquesta manera, desenvolupar un interessant treball de camp. Una vegada

aconseguit l'equipament, vam tornar a Fumanya l'any següent, per ampliar el treball aleshores realitzat per Martínez-Rius i Le Loeuff.

Ilja van Nieuwpoort, Wouter Brokx i jo mateix vam encaminar-nos cap a sud, altra vegada, la

Ilja van Nieuwpoort
cartografiant un rastre.
A. SCHULP

CAL BORNÍ

"NUS DE CAMINS"

BAR-RESTAURANT

Jornades Gastronòmiques
Productes Artesans
...i un entorn espectacular.

VALLCEBRE Alt Berguedà
Carretera de Fumanya s/n 08699 Tel:619453304

BAR-RESTAURANT

CASTELLNOU

Cuina típica catalana
Especialitat en paelles

Vallcebre (Barcelona)
Tel. 649 20 27 71

penjats, però també vam considerar que no podíem desaprovechar l'oportunitat de mesurar una part acceptable de petjades. Vam prendre mesures de les petjades usant un equipament de mesura òptica, vam fer moltes fotografies, i vam realitzar observacions detallades amb un parell de binoculars.

De retorn a Amsterdam, vam digitalitzar totes les fotografies i un cop agrupades les vam treballar amb un programa informàtic de disseny en tres dimensions, que va permetre ajustar les mides i corregir les distorsions produïdes per la perspectiva i l'escala. Amb totes aquestes dades vam poder fer un mapa d'una part del "megatracksite" de Fumanya.

Una descripció detallada de la superfície principal es va publicar l'any 1999 a la revista científica "Ichnos", una revista creada per a l'estudi de les traces i petjades fòssils. L'estudi va permetre adscriure, amb un bon grau de certesa, alguna de les traces del jaciment de Fumanya, a dinosaures sauròpodes. Per ser més precisos: a Titanosaures. Aleshores el nostre treball sobre el jaciment de Fumanya es va convertir en la primera descripció sobre rastres de titanosaure, però ben aviat, es van descobrir altres rastres de titanosaures a Bolívia. Cada cop que es descobreixen nous rastres, els científics es van fent una idea millor de com es movien aquests animals, on vivien, i si caminaven sols o en ramats. Arrel de la recerca de Fumanya, vaig aconseguir un projecte de recerca en un dels jaciments amb petjades a Bolívia.

Allà les traces d'un ramat de titanosaures joves ens van permetre conèixer coses sobre els hàbits i l'estil de vida d'aquests gegants extingits fa temps.

L'estiu passat (2002) vaig tornar a Fumanya. Algunes coses havien canviat; tant per bé com per mal. El desenvolupament turístic durant aquests anys ha estat fenomenal; les carreteres han millorat, s'ha obert el Museu de les Mines de Cercs, es poden fer visites guiades al jaciment que és molt més accessible. Amb tot, les petjades no semblen les mateixes que jo vaig veure el 1995. No em sorprèn, és clar, ja que les capes que les contenen són fàcilment erosionables. La consolidació i protecció de les petjades és certament difícil. L'alta estacionalitat i les fluctuacions de temperatura diàries, combinades amb l'alta infiltració de les aigües subterranies sobre les capes que contenen petjades esdevenen un interessant, però difícil, problema d'enginyeria. La protecció dels rastres serà un repte molt gran, tant en termes de tecnologia com de finançament.

Fumanya és un jaciment amb petjades magnífic, únic en termes d'emplaçament, edat i dimensions. El seu potencial didàctic no hauria de ser, ni molt menys, subestimat ja que el jaciment permet explicar nombrosos fenòmens geològics i paleontològics en un sol jaciment. Certament val la pena preservar-lo!

Anne Schulp

Paleontòleg del Natuurhistorisch Museum Maastricht (Holanda)

primavera del 1996, però l'escalada per la roca i la subjecció al jaciment de Fumanya no va resultar ser tan senzills com inicialment semblava. Ilja van Nieuwpoort va considerar que gran part de la superfície de l'explotació era massa perillosa per treballar-hi

Wouter Brokx treballant a la paret. A. SCHULP

Masia Cal Metge
08699 Vallcebre
Barcelona

Tel: 93 822 60 34
informacio@masia-calmetge.com
www.masia-calmetge.com

Servei de Taxi
Lluís Peralta

Sant Corneli
08699 Cercs

93 824 85 80